

Schriftelijke vragen (art. 59)

Datum: 1 juni 2026

Aan de voorzitter van de raad

Onderwerp: thuisonderwijs juni 2026

De fractie van D66 heeft de volgende vragen:

1. Omvang en zicht op de doelgroep

Kan het college aangeven hoeveel kinderen in Culemborg momenteel een vrijstelling van de leerplicht hebben op grond van artikel 5 onder b (richtingbezwaren), en in hoeverre de gemeente zicht heeft op de aard en kwaliteit van het onderwijs dat deze kinderen ontvangen?

2. Toepassing en toetsing van vrijstellingen

Op welke wijze beoordeelt de gemeente momenteel aanvragen en verlengingen van vrijstellingen op grond van richtingbezwaren? Welke informatie moeten ouders aanleveren, en in hoeverre wordt actief getoetst of daadwerkelijk geen passende school binnen redelijke afstand beschikbaar is?

3. Gevolgen van de uitspraak van de Hoge Raad

Hoe interpreteert het college [de uitspraak van de Hoge Raad van april 2026](#) voor de uitvoering van de leerplicht in Culemborg? Is het college bereid om, in lijn met deze uitspraak, vrijstellingen op grond van richtingbezwaren alleen nog in uitzonderlijke gevallen toe te kennen en actiever hierop te handhaven?

4. Vergelijking met beleid in de gemeente Den Haag en mogelijke aanscherping van het beleid in Culemborg

Hoe beoordeelt het college [de aanpak van de gemeente Den Haag](#), waarbij vrijstellingen niet langer worden verlengd en actief wordt ingezet op terugkeer naar school?

Ziet het college mogelijkheden om een vergelijkbare aanpak in Culemborg toe te passen, en zo ja, welke stappen zijn daarvoor nodig?

5. Actieve inzet op terugkeer naar onderwijs en toezicht

Welke concrete stappen zet de gemeente om kinderen met een vrijstelling (weer) te leiden naar het regulier onderwijs?

Toelichting:

Goed onderwijs is de basis voor de ontwikkeling van ieder kind en een essentiële pijler onder kansengelijkheid. Onderwijs biedt niet alleen kennis, maar draagt ook bij aan sociale ontwikkeling, structuur en voorbereiding op volwaardige deelname aan de samenleving. Wanneer kinderen langdurig buiten het onderwijs vallen, kan dit ingrijpende en blijvende gevolgen hebben voor hun ontwikkeling en toekomstkansen.

Tegelijkertijd blijkt dat vrijstellingen van de leerplicht op grond van richtingbezwaren in de praktijk lange tijd relatief eenvoudig werden toegekend, terwijl er beperkt zicht was op de feitelijke onderwijssituatie van deze kinderen. Hierdoor bestaat het risico dat kinderen buiten beeld raken en niet het onderwijs krijgen waar zij recht op hebben.

De [Hogeraad - uitspraak leerplichtvrijstelling](#)¹ geeft hierin een duidelijke verandering: het recht van het kind op onderwijs weegt zwaarder dan de keuzevrijheid van ouders, en vrijstellingen op grond van levensbeschouwing kunnen nog slechts in uitzonderlijke gevallen worden toegestaan. Deze uitspraak onderstreept de verantwoordelijkheid van gemeenten om actief te handhaven en ervoor te zorgen dat kinderen daadwerkelijk onderwijs volgen.

Tegen deze achtergrond heeft de fractie van D66 Culemborg de volgende vragen.

Namens de fractie D66, Rard Metz

¹ [ECLI:NL:HR:2026:658](#), Hoge Raad, 24/03974, [ECLI:NL:HR:2026:659](#), Hoge Raad, 24/03975